

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ข้อหารื้อ แนวทางในการปฏิบัติตามประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการจัดทำแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ (กรณีบริษัทฯ ที่เข้าไปทำงานภายในพื้นที่บริษัทของลูกค้า และส่งลูกจ้างเข้าไปทำงาน ณ สถานประกอบกิจการนั้น น้อยกว่า ๒๐ คน)

หน่วยงานที่หารื้อ สถานประกอบกิจการเอกชน

หน่วยงานตอบข้อหารื้อ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ประเด็นข้อหารื้อ บริษัทฯ เป็นสถานประกอบกิจการที่มีเกณฑ์เข้าข่ายบัญชี ๒ ที่จะต้องจัดทำแบบรายงานผลการประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อลูกจ้าง แผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนการควบคุมดูแลลูกจ้าง และสถานประกอบกิจการ ส่งกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพื้นที่ ตามประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการจัดทำแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการหรือไม่

ข้อเท็จจริง บริษัทฯ ประกอบกิจการผลิต และ/หรือจำหน่ายกระแสไฟฟ้า ใอน้ำ ความร้อน ความเย็น และสาธารณูปโภคอื่น ๆ ที่ให้บริการกับลูกค้าที่มีความต้องการใช้พลังงานในรูปแบบต่าง ๆ มีสำนักงานในสังกัดประกอบด้วยสำนักงานแห่งใหญ่ และสำนักงานสาขา โดยมีรายละเอียดงาน ดังนี้

๑. สำนักงานแห่งใหญ่ ประกอบด้วย ผู้บริหาร แผนกจัดซื้อ แผนกธุรการ แผนกบุคคล แผนกพัฒนาโครงการ แผนกใบอนุญาต และแผนกสื่อสารองค์กร มีพนักงานปฏิบัติงานทั้งหมด จำนวน ๓๖ คน

๒. สำนักงานสาขา ดำเนินกิจการของบริษัทฯ ภายใต้ข้อสัญญา ข้อกำหนด และมาตรการต่าง ๆ ของลูกค้า โดยบริษัทฯ ได้ส่งพนักงานเข้าไปทำงานภายในพื้นที่บริษัทของลูกค้า มีหน้าที่ตรวจสอบ และเฝ้าสังเกตเครื่องจักรทั้งก่อนปฏิบัติงาน ระหว่างปฏิบัติงาน และหลังปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่บริหารจัดการเกี่ยวกับการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักร โดยการจัดหาผู้รับเหมาเข้ามาบำรุงรักษาและซ่อมแซมเครื่องจักรต่าง ๆ ในช่วงเวลาของการซ่อมบำรุงรักษา บริษัทฯ มีพนักงานประจำสำนักงานสาขาทั้งหมด จำนวน ๕๘ คน โดยสถานที่ปฏิบัติงานจะตั้งอยู่ในพื้นที่ของบริษัทลูกค้า ดังนี้

(๑) สำนักงานสาขา (๑) มีพนักงานจำนวน ๑๑ คน

(๒) สำนักงานสาขา (๒) มีพนักงานจำนวน ๑๑ คน

(๓) สำนักงานสาขา (๓) มีพนักงานจำนวน ๑๑ คน

(๔) สำนักงานสาขา (๔) มีพนักงานจำนวน ๑๑ คน

(๕) สำนักงานสาขา (๕) มีพนักงานจำนวน ๑๔ คน

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

- ๒ -

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

ฯลฯ

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่สถานที่ใดมีสถานประกอบกิจการหลายแห่ง ให้นายจ้างทุกรายของสถานประกอบกิจการในสถานที่นั้น มีหน้าที่ร่วมกันดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ลูกจ้างซึ่งทำงานในสถานประกอบกิจการตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งลูกจ้างซึ่งทำงานในสถานประกอบกิจการอื่นที่ไม่ใช่ของนายจ้าง ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานซึ่งใช้ในสถานประกอบกิจการนั้นด้วย

ฯลฯ

มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้นายจ้างดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีการประเมินอันตราย

(๒) ศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อลูกจ้าง

(๓) จัดทำแผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และจัดทำแผนการควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ

(๔) ส่งผลการประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบ แผนการดำเนินงานและแผนการควบคุมตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ประเภทกิจการขนาดของกิจการที่ต้องดำเนินการ และระยะเวลาที่ต้องดำเนินการ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง นายจ้างจะต้องปฏิบัติตามคำแนะนำและได้รับการรับรองผลจากผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

มาตรา ๓๓ ผู้ใดจะทำการเป็นผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานจะต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีตามพระราชบัญญัตินี้

การขอใบอนุญาต การออกใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ชำนาญการ การควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ที่ได้รับใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต การสั่งพักใช้ และการเพิกถอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับกับการอนุญาตเป็นผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยอนุโลม

ฯลฯ

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

- ๓ -

๒. ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการจัดทำแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ฯลฯ

ข้อ ๒ ประกาศนี้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ประกาศนี้ใช้บังคับแก่สถานประกอบกิจการตามบัญชี ๑ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป และสถานประกอบกิจการตามบัญชี ๒ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๒๐ คนขึ้นไป ท้ายประกาศนี้

ฯลฯ

ข้อ ๕ ให้นายจ้างดำเนินการประเมินอันตราย ศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และจัดทำผลการประเมินอันตราย แผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ หรือนับแต่วันที่มีจำนวนลูกจ้างครบตามข้อ ๓ แล้วแต่กรณี และทบทวนการดำเนินการทุกสามปี

กรณีที่มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเครื่องจักร อุปกรณ์ กระบวนการผลิต วิธีการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงานที่เปลี่ยนแปลง หรือการดำเนินการใด ๆ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากภัยทางธรรมชาติ หรือเพื่อการช่วยเหลือ การบรรเทาเหตุ หรือปัจจัยอื่น ๆ และส่งผลให้สภาวะการทำงานเปลี่ยนแปลง ให้นายจ้างดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้ครอบคลุมก่อน ระหว่าง และหลังดำเนินการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง โดยให้นายจ้างดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ไม่เกินสามสิบวัน และเก็บผลการดำเนินการ ณ สถานประกอบกิจการ จะทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ เพื่อให้พนักงานตรวจความปลอดภัยสามารถตรวจสอบได้

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างปฏิบัติงานซึ่งมีความรู้ ในขั้นตอนการทำงานนั้นของสถานประกอบกิจการ อย่างน้อย ๑ คน มีส่วนร่วมกับผู้ประเมินอันตรายที่มีความรู้ ด้านความปลอดภัยในการทำงาน และมีประสบการณ์เกี่ยวกับกระบวนการผลิตและขั้นตอนการทำงานและขั้นตอน การประเมินอันตราย หรือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน หรือกรรมการในคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการ แล้วแต่กรณีมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยต้องปฏิบัติตามคำแนะนำและได้รับการรับรองผลจากผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ฯลฯ

ข้อ ๘ ให้นายจ้างจัดทำรายงานผลการประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบ แผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้าง และสถานประกอบกิจการตามข้อ ๕ วรรคหนึ่ง ตามแบบแนบท้ายประกาศนี้ หรือมีรายละเอียดไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

- ๕ -

ในท้ายประกาศนี้ พร้อมทั้งส่งรายงานผลดังกล่าวด้วยวิธีการทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน หรือเป็นเอกสารด้วยตนเอง หรือทางไปรษณีย์ ต่ออธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมอบหมายภายในหกสิบวันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการดำเนินการประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน การจัดทำแผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้าง และสถานประกอบกิจการ

ให้นายจ้างเก็บเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบ การดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้าง และสถานประกอบกิจการ ดังกล่าวไว้ ณ สถานประกอบกิจการ ไม่น้อยกว่าสามปี จะทำในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ เพื่อให้พนักงานตรวจความปลอดภัยสามารถตรวจสอบได้

ฯลฯ

บัญชีท้ายประกาศกระทรวงแรงงาน

ตามข้อ ๓ แห่งประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการจัดทำแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ

บัญชี ๒ ลำดับที่ ๔๑ การติดตั้ง การซ่อม หรือการซ่อมบำรุงเครื่องจักร

ฯลฯ

ตอบข้อหารือ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้พิจารณาข้อหารือตามข้อเท็จจริงเท่าที่ปรากฏประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นว่า ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการจัดทำแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๓ กำหนดให้ใช้บังคับแก่สถานประกอบกิจการตามบัญชี ๑ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป และสถานประกอบกิจการตามบัญชี ๒ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๒๐ คนขึ้นไป ท้ายประกาศนี้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า บริษัทฯ ประกอบกิจการผลิต และ/หรือจำหน่ายกระแสไฟฟ้า ไอน้ำ ความร้อน ความเย็น และสาธารณูปโภคอื่น ๆ ที่ให้บริการกับลูกค้าที่มีความต้องการใช้พลังงานในรูปแบบต่าง ๆ การดำเนินกิจการของบริษัทฯ เป็นการดำเนินการภายใต้ข้อสัญญา ข้อกำหนด และมาตรการต่าง ๆ ของลูกค้า โดยบริษัทฯ ได้ส่งลูกจ้างเข้าไปทำงานภายในพื้นที่บริษัทของลูกค้า มีหน้าที่ตรวจสอบและเฝ้าสังเกตเครื่องจักรทั้งก่อนปฏิบัติงาน ระหว่างปฏิบัติงาน และหลังปฏิบัติงาน รวมทั้งมีหน้าที่บริหารจัดการเกี่ยวกับการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักร โดยการจัดหาผู้รับเหมาเข้ามาบำรุงรักษาและซ่อมแซมเครื่องจักรต่าง ๆ ตามระยะเวลา ลักษณะการดำเนินกิจการของบริษัทฯ ดังกล่าว จึงเข้าข่ายเป็นสถานประกอบกิจการบัญชี ๒ ลำดับที่ ๔๑ การติดตั้ง การซ่อม หรือการซ่อมบำรุงเครื่องจักร ตามบัญชีท้ายประกาศกระทรวงฯ ซึ่งเป็นกิจการเกี่ยวกับการติดตั้ง การซ่อม การซ่อมบำรุงเครื่องจักรที่ต้องใช้ผู้ชำนาญการเฉพาะด้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดูแลบำรุงรักษาเครื่องจักร และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รวมถึงกิจการในการติดตั้ง การซ่อม การซ่อมบำรุงเกี่ยวกับระบบไฟฟ้า หรือกิจการอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกัน เช่น การติดตั้ง การซ่อม การซ่อมบำรุงตู้หม้อแปลงไฟฟ้า หรือตู้ควบคุมระบบไฟฟ้า เป็นต้น ดังนั้นเมื่อบริษัทฯ เข้าข่ายเป็นสถานประกอบกิจการบัญชี ๒ แต่มีจำนวนลูกจ้างปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบกิจการ

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

- ๕ -

แต่ละแห่งของนายจ้างน้อยกว่า ๒๐ คน บริษัทฯ จึงไม่ต้องดำเนินการตามประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการจัดทำแผนควบคุมดูแลลูกจ้าง และสถานประกอบกิจการ ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาประเภทกิจการ ของบริษัทลูกค้า พบว่าเข้าข่ายเป็นสถานประกอบกิจการบัญชี ๒ ดังนั้น บริษัทฯ จึงต้องจัดให้ลูกจ้างปฏิบัติงาน ซึ่งมีความรู้ในขั้นตอนการทำงาน มีส่วนร่วมกับผู้ประเมินอันตรายของบริษัทลูกค้า เพื่อประเมินอันตรายให้ครอบคลุม ทุกขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานและทุกกิจกรรมที่บริษัทฯ เกี่ยวข้อง รวมทั้งต้องร่วมกันดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามที่ บริษัทของลูกค้ากำหนด เพื่อให้สอดคล้องตามมาตรา ๑๘ แห่ง พระราชบัญญัติความปลอดภัยฯ พ.ศ. ๒๕๕๔

สำหรับสำนักงานใหญ่ของบริษัทฯ ไม่เข้าข่ายเป็นสถานประกอบกิจการบัญชี ๒ ตามบัญชี ท้ายประกาศกระทรวงฯ เนื่องจากเป็นหน่วยงานกลางที่มีผู้บริหาร และแผนกต่าง ๆ เช่น แผนกจัดซื้อ แผนกธุรการ แผนกบุคคล แผนกพัฒนาโครงการ แผนกใบอนุญาต และแผนกสื่อสารองค์กร จึงไม่ต้องดำเนินการตามประกาศ กระทรวงฯ เช่นกัน อย่างไรก็ตาม สำนักงานใหญ่ของบริษัทฯ ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความปลอดภัยฯ พ.ศ. ๒๕๕๔

หมายเหตุ หนังสือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ที่ รง ๐๕๐๔/๑๓๑๒ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

.....
สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กองความปลอดภัยแรงงาน
กลุ่มงานมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน
๑๘ ถนนบรมราชชนนี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๘ ๙๑๒๘ - ๓๙